

Aan de raad van de gemeente Olst-Wijhe.

Raadsvergadering d.d.	26 oktober 2015
Agendapunt	12
Voorstelnummer	2015/45
Opiniërend besproken d.d.	20 april 2015
<i>Portefeuillehouder</i>	wethouder M. Blind
Kenmerk	15.015145 * *
Datum B&W-besluit	1 september 2015
Onderwerp	Voorstel tot het vaststellen van het Programma “Samen Duurzaam” 2016-2020

INLEIDING

Met het Programma “Samen Duurzaam” 2016-2020 wordt voor de komende vier jaar een koers ingezet naar Samen Duurzaam op weg in de gemeente Olst-Wijhe. Het is een vervolg op het Duurzaamheidsprogramma 2011-2015 en geeft inhoud aan de in 2010 door uw raad vastgestelde Duurzaamheidsvisie.

Door al jaren in te zetten op duurzaamheid en innovatie heeft onze gemeente een goede reputatie op weten te bouwen. Enerzijds door een schone en gezonde leef- en werkomgeving voor de inwoners te bereiken door zuinig gebruik van grondstoffen en een beperking van CO2 uitstoot, anderzijds door duurzaamheid te verbinden met kansen voor economische ontwikkeling, zowel voor werkgelegenheid als voor het verhogen van economisch rendement door lagere energiekosten. Duurzaamheid is gedefinieerd als een harmonieuze balans tussen de drie elementen People - Planet - Profit. De basis van het Programma “Samen Duurzaam” is de Duurzaamheidsvisie 2010-2020 die door de raad is vastgesteld.

In het Coalitieakkoord 2014-2018 is afgesproken, dat het Duurzaamheidsprogramma wordt geactualiseerd. De hieronder genoemde aandachtspunten uit het Coalitieakkoord zijn verwerkt in het nieuwe Programma Duurzaamheid:

1. Het gebruik van duurzame energiebronnen dient te worden bevorderd;
2. Bedrijven en woningeigenaren worden gestimuleerd energiebesparende maatregelen te nemen. Het Platform Duurzaamheid zal hierin een rol blijven vervullen. Verduurzaming van de sociale huurvoorraad blijft onderdeel van de prestatieafspraken met Salland Wonen;
3. Lokale duurzame energieopwekking wordt gefaciliteerd. Initiatieven in de samenleving worden positief benaderd vanuit het principe: “ja, mits” in plaats van “nee, tenzij”;
4. Onderzocht wordt of er in gemeenschappelijk verband een routekaart naar zelfredzame, energie-neutrale kernen gerealiseerd kan worden, bijvoorbeeld door initiatieven op het gebied van energiecoöperaties.

Het Duurzaamheidprogramma 2016 – 2020 is kaderstellend. Jaarlijkse uitvoeringsprogramma’s geven richting aan de koers, die in het Duurzaamheidprogramma is vastgelegd. Ook het financiële kader wordt met dit programma vastgelegd.

Het programma Samen Duurzaam 2016-2020 kent een zestal deelprogramma’s. Ieder deelprogramma draagt direct en indirect bij aan de ambities van de Duurzaamheidsvisie. Per programma lijn zal ingegaan worden op het stimuleren en het faciliteren van initiatieven van onderop, het doorzetten van lopende projecten en het ontwikkelen en uitvoeren van nieuwe projecten.

De volgende Programmaliijnen worden beschreven:

1. Energie: lokaal energie opwekken en besparen;
2. Mobiliteit: naar duurzame vormen van vervoer;
3. Onderwijs: samen duurzaam op scholen;
4. Afval: op weg naar een afval loze samenleving;
5. Economie: duurzame bedrijven;
6. Voeding: lokale duurzame voedselproductie.

Naast een blik op de toekomst geeft het programma ook een korte terugblik op de programmaperiode 2011-2015. Het totaalresultaat van onze inspanningen laat zien, dat we op de goede weg zijn. We hebben inmiddels de Kyoto-doelstelling behaald en in 2015 zitten we wat de CO₂-reductiedoelstelling betreft voor 2020 (30% CO₂-reductie) precies op de lijn van onze ambitie (2014: 17% CO₂-reductie). De doelstelling van 20 % duurzame energieopwekking in 2020 blijkt een flinke opgave. Bij de start van het programma is aangegeven, dat deze doelstelling gerealiseerd kan worden op basis van grootschalige windenergie en biomassaprojecten én kleinschalige duurzame energieopties. Tot nu toe hebben we 4% duurzame energieopwekking gerealiseerd. Dit komt overeen met het landelijk gemiddelde. Om de doelstelling van 20% duurzame energieopwekking na te streven zal een keuze voor windenergie gemaakt moeten worden en dient vervolgens te worden onderzocht, welke mogelijkheden voor deze energieoptie in onze gemeente aanwezig zijn. Indien mogelijk wordt aangesloten bij initiatieven van onderop of initiatieven van andere overheden en organisaties. Naast windenergie is bio-energie ook een serieuze mogelijkheid om de 20% duurzame energieopwekking te benaderen.

Op 20 april 2015 is het Duurzaamheidsprogramma 2016 – 2020 opiniërend behandeld in uw raad. U hebt het document positief ontvangen en alle fracties ondersteunen een vervolg op het vorige duurzaamheidsprogramma.

BEOOGD RESULTAAT

Het Programma “Samen Duurzaam” 2016 – 2020 geeft de koers aan op welke wijze invulling wordt gegeven aan de ambities van de Duurzaamheidsvisie uitgedrukt in 30% CO₂ reductie ten opzichte van 1990 en 20% duurzame energieopwekking in 2020.

KADER

Duurzaamheidsvisie Olst-Wijhe 2010 – 2020, Koersbepaling Duurzaam Olst-Wijhe 2010 (klimaatscan) en het landelijk Klimaatakkoord.

ARGUMENTEN

Het Programma “Samen Duurzaam” is voor en door iedereen, die in de gemeente woont, werkt en leeft en recreëert. Het doel dat we voor de komende vier jaar willen bereiken is het laten ontstaan van een beweging in de samenleving die leidt tot meer duurzame initiatieven van onderop. Om dit te bereiken willen wij ruimte bieden aan deze initiatieven. Kernwoorden, die hierbij horen zijn: lokaal, faciliteren, meedenken, verbinden, samenwerken, innovatief en ondernemerschap. Hierbij passen de termen “actief, vooruitlopend en innovatief” uit de Duurzaamheidsvisie 2010 - 2020.

Tegelijkertijd is de ambitie om in 2020 aan de doelstelling, zoals opgenomen in de Duurzaamheidsvisie 2010-2020, te voldoen. Deze ambitie wordt uitgedrukt in 30% CO₂ reductie ten opzichte van 1990 en 20% duurzame energieopwekking in 2020. Gelet op de evaluatie van het programma Duurzaamheid 2011-2015 gaan we in het programma 2016-2020 ervan uit, dat de 30% CO₂ doelstelling wordt gehaald en de doelstelling 20% duurzame energieopwekking het uitgangspunt blijft. Gelet op het voorgaande kan geconcludeerd worden dat de Duurzaamheidsvisie actueel is. Via het monitoringsysteem Energie in Beeld van Enexis, de CO₂ monitor en de Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat wordt bijgehouden in hoeverre inspanningen leiden tot het bereiken van de doelstelling.

DRAAGVLAK

Bij de totstandkoming van het programma zijn diverse stakeholders betrokken. De stakeholders hebben mede richting gegeven aan de opzet van het programma. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de betrokken stakeholders:

- Platform Duurzaamheid;
- Bedrijven (MKB);
- Vereniging Aardehuizen;
- Betrokken inwoners;
- SallandWonen.

Opiniërende behandeling

Zoals in de inleiding is aangegeven is het nieuwe programma op 20 april 2015 opiniërend behandeld in uw raad. U hebt het programma positief ontvangen met daarbij een aantal opmerkingen en vragen van verschillende fracties waarop hieronder nader wordt ingegaan.

Doelstelling

De PvdA-fractie vindt de doelstelling dat 20% duurzame energieopwekking in 2020 zal worden benaderd te vaag.

Uitgangspunt blijft dat we 20% duurzame energieopwekking in 2020 nastreven. De tekst in het Programma "Samen Duurzaam" 2016 - 2020 is hierop aangepast (blz. 6 en blz. 10).

Windenergie

De meerderheid van de fracties is voor toepassing van windenergie, maar heeft wel vraagtekens op welke wijze daar invulling aan kan worden gegeven mede in verband met de laagvliegroute die over ons grondgebied is gelegen.

De laagvliegroute boven ons grondgebied (linkroute 10a) komt vanuit de richting Colmschate bij Wesepe de gemeente binnen en gaat in noordelijke richting via Raalte er weer uit (ze vliegen van zuid naar noord). Alhoewel deze routes voor onbepaalde tijd zijn opgeschort, komen ze wellicht weer op de politieke agenda voor inwerkingstelling. De juridische grondslag voor de bescherming blijft ondanks de opschorting bestaan. Op grond van het Barro (Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening) mag er niet hoger dan 40 m. gebouwd worden onder deze laagvliegroute. In het geval van windmolens mogen ze ook niet aan de rand worden gebouwd als de rotortoppen binnen de zone steken. De zone is twee nautische mijlen breed (3704 meter). Dit betekent dat een groot deel van ons gemeentelijk grondgebied uitgesloten wordt van grote windmolens. Desondanks blijft er ruimte over waar in potentie windmolens kunnen worden geplaatst. Dit zal nader worden onderzocht.

Na de opiniërende behandeling in de raad hebben zich twee initiatiefnemers onafhankelijk van elkaar aangemeld bij de gemeente om hun plannen voor windmolens te delen met ons. We hebben de initiatiefnemers in contact gebracht met het Platform Duurzaamheid. Vanuit het Platform wordt onderzocht hoe deze initiatieven verder uitgewerkt en ondersteund kunnen worden.

Indien het niet mogelijk blijkt om op ons eigen grondgebied windmolens te realiseren wordt onderzocht op welke wijze wij kunnen deelnemen aan projecten buiten ons grondgebied.

Platform Duurzaamheid

De PvdA-fractie vraagt op welke wijze het Platform Duurzaamheid succesvol is geweest.

In de eerste programmaperiode heeft het Platform Duurzaamheid een moeizame start gekend door het ontbreken van een voorzitter en secretaris. Deze vacatures zijn steeds tijdelijk ingevuld. Toch heeft het Platform een aantal goede initiatieven in gang gezet met de organisatie van de e-rally waarbij het gebruik van elektrische voertuigen werd gepromoot; de twee energiemarkten die hebben plaatsgevonden; de oprichting van het "comfortteam" en de promotie van het gebruik van deelauto's (Platform heeft een deelauto aangeschaft). Uiteindelijk kunnen we spreken van een succes. Een aandachtspunt uit de evaluatie is de zichtbaarheid van het Platform. Het Platform is niet goed bekend onder de inwoners. In het nieuw op te stellen beleidsplan van het Platform wordt hier extra aandacht aan geschonken. Inmiddels is het Platform op sterkte met een voorzitter en secretaris. Met nieuw "elan" wordt gestreefd naar de vorming van een stichting op 1 januari 2016.

Onderwijs

De PvdA-fractie vraagt om het thema voedsel mee te nemen bij de programmalijn Onderwijs.

Dit thema wordt toegevoegd aan de programmalijn Onderwijs. De tekst in het Programma "Samen Duurzaam" 2016 - 2020 is hierop aangepast (blz. 14).

Bestaande bouw

De PvdA-fractie vraagt welke financieringsconstructies er zijn voor de bestaande bouw.

Landelijk (bestaande bouw particulier)

- er is sinds een jaar een lening (revolving fund) voor energiebesparende maatregelen of energie opwekking www.ikinvesteerslim.nl

Provincie (bestaande bouw particulier)

- De provincie Overijssel heeft een premie regeling voor isolatiemaatregelen. Deze loopt nog tot het einde van de huidige programmaperiode (eind 2015). Momenteel wordt besproken of deze ook in de nieuwe programmaperiode (2016-2020) blijft voortbestaan.

- De provincie Overijssel heeft een eigen lening (revolving fund) voor energiemaatregelen die aantrekkelijker is dan de landelijke regeling (meer maatregelen en lagere rente) Deze lening loopt goed, maar het budget is op. Momenteel wordt financiering voor de aanvragers die op de reservelijst staan gezocht om deze tot eind van het jaar nog goed af te ronden. Daarnaast wordt gezocht naar financiering om de regeling ook in de nieuwe programmaperiode (2016-2020) weer op te zetten. Of dat onder dezelfde voorwaarden blijft is nog onduidelijk. Maar daar was wel een groot deel van het succes aan te danken.

Provincie (VVE)

- De provincie Overijssel heeft een lening (revolving fund) voor Verenigingen van Eigenaren, ongeveer gelijk aan die voor particulieren. Ook hier is het budget op en wordt er gezocht naar mogelijkheden voor een vervolg.

Provincie (bestaande bouw bedrijfsgebouwen)

- De provincie Overijssel heeft een asbestregeling, met € 3,- subsidie per m2 asbestdak, met een maximum van € 25.000 subsidie per locatie (min. opp. 334m2 te saneren asbest).
- MKB duurzaamheidslening van min. € 10.000 en max. € 100.000 tegen een verlaagd rentepercentage. Lening is bestemd voor energiebesparende maatregelen en deels voor zonnepanelen.

Er is geen gemeentelijke regeling op het gebied van bestaande bouw (particulier of bedrijfsgebouwen).

Andere vormen van duurzame energieopwekking

De fractie van de VVD heeft enige aarzeling bij de toepassing van windenergie in onze gemeente met name als het gaat om een rendabele business case op te kunnen starten en vraagt ook andere mogelijkheden van duurzame energieopwekking te onderzoeken.

Zoals in de inleiding is aangegeven zullen we naast windenergie ook de mogelijkheden van energieopwekking uit biomassa en zonne-energie benutten. Daarnaast blijven we de ontwikkelingen volgen naar mogelijke andere alternatieven op het gebied van duurzame energieopwekking. Overigens blijkt uit verschillende windmolenprojecten dat een rendabele business case zeker mogelijk is.

Energie neutrale kernen

De PvdA-fractie wil graag een nadere duiding van het begrip "energie neutrale kernen".

In het Duurzaamheidsprogramma is bij de programmalijn Energie het volgende nieuwe project/initiatief opgenomen: "Definiëring en onderzoek routekaart energie neutrale kernen". Het doel is om met elkaar heldere afspraken te maken over wat we hier onder verstaan en op welke wijze invulling wordt gegeven aan deze routekaart. Hierbij worden ook het Platform Duurzaamheid en andere stakeholders uit de samenleving betrokken (o.a. deelnemers excursie Saerbeck).

Overig

De CDA-fractie heeft aangegeven dat ze graag ziet dat de mogelijkheid van een energie coöperatie wordt onderzocht.

Een energie coöperatie is inderdaad een mogelijke organisatievorm om in te zetten bij grootschalige duurzame energieopwekking en zal zeker onderzocht worden. Een belangrijk uitgangspunt bij grootschalige energieopwekking is dat de opbrengsten ten goede komen aan de lokale samenleving.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Voor de eerste uitvoeringsperiode (2011-2015) van de Duurzaamheidsvisie is door uw raad een bedrag van € 400.000,- beschikbaar gesteld met de afspraak, dat voor de opvolgende uitvoeringsperiodes zou worden gezien in hoeverre er aanvullende middelen nodig zijn. Door mee te liften met programma's van met name de provincie en slim gebruik te maken van subsidiemogelijkheden resteert thans nog een budget van € 221.000,-. Uitgaande van dit budget is het programma 2016-2020 opgesteld: voor het totale programma is tot 2020 een programmabudget van € 220.000,- benodigd. Per jaarschijf wordt het jaarbudget vastgesteld, gelijktijdig met het jaarlijkse Uitvoeringsplan Duurzaamheid, waarin alle deelprogramma's samenkomen.

De dekking van het programmabudget kan gevonden worden in de reserve Duurzaamheid. In deze reserve is nog een bedrag van € 221.000,- beschikbaar. Hieruit worden ook de lopende projecten gefinancierd (€ 45.000,-).

AANPAK/UITVOERING

Het jaar 2015 kan beschouwd worden als een overgangsjaar, waarin de start van het nieuwe Duurzaamheidsprogramma wordt voorbereid. Activiteiten, die hierbij horen zijn:

- het betrekken van de interne organisatie;
- het benoemen van deelprogrammaleiders;
- het duiden van de term Energie-neutrale kernen uit het Coalitieakkoord;
- het door-ontwikkelen van het duurzaamheidsplatform.

Jaarlijkse uitvoeringsprogramma's geven concreet richting aan de koers die in dit programma is uitgezet.

VOORSTEL

1. Het Programma "Samen Duurzaam" 2016 – 2020 vast te stellen;
2. Op de koers naar 20% duurzame energieopwekking de mogelijkheden van windenergie mee te nemen.
3. de 12de begrotingswijziging 2015 vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe
de loco-secretaris de burgemeester

G.H.F. (Gerald) Grashof A.G.J. (Ton) Strien

<i>Informatie in te winnen bij:</i> Geke Kosse Doorkiesnummer: 0570-568020
--

Nr.	2015/45
Onderwerp	Besluit tot het vaststellen van het Programma "Samen Duurzaam" 2016-2020

De raad van de gemeente Olst-Wijhe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 1 september 2015 nr. 2015/45;

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet;

besluit:

1. in te stemmen met het Programma "Samen Duurzaam" 2016 – 2020;
2. op de koers naar 20% duurzame energieopwekking de mogelijkheden van windenergie mee te nemen.
3. de **12de** begrotingswijziging 2015 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering d.d. 26 oktober 2015.

De raad voornoemd,
de griffier

de voorzitter

B.A. (Bart) Duursema

A.G.J. (Ton) Strien